

LEHTIÄ
MAAILMANKIRJALLISUUDESTA

N^o 2

GUSTAVE FLAUBERT

**PYHÄN
JULIANUKSEN
LEGENDA**

**30
PENNIA**

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIO

GUSTAVE FLAUBERT

PYHÄN JULIANUKSEN
LEGENDA

SUOMENTANUT

MAIJA KOSKENNIEMI



PORVOOSSA
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

Näköispainos ntamo 2012

ISBN 978-952-215-345-6

Valmistaja:

BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

www.ntamo.net

PORVOOSSA 1911

WERNER SÖDERSTRÖM

OSAKEYHTIÖN KIRJAPAINOSSA



1

Julianuksen isä ja äiti asuivat linnassa, joka oli rakennettu keskelle metsää, kukkulan rinneelle.

Lyijysuomukset peittivät kulmissa olevain neljän tornin suippoja kattoja ja muurit nojasivat kalliopohjaan, joka laskeutui jyrkästi vallihautaan.

Pihan kivitys oli siloinen kuin kirkon laattia. Pitkistä, lohikäärmeenkidan muotoisista räystäskouruista syöksyi sadevesi säiliöitä kohti, ja ikkunalaitteilla kukkivat joka kerroksessa basilika ja heliotrooppi maalatuissa saviruuksissaan.

Seipäillä eristetyn aitauksen sisäpuolella oli ensin hedelmäpuutarha, sitten kenttä, jossa oli erilaatuisten kuvioden muodossa kukka-istutuksia, lisäksi varjoisia viiniköynnösmajoja ja leikkirata linnan poikia varten. Toisella puolella oli koirakoppi, tallit, leipomatupa, viinipuserrushuone ja vilja-aitat. Viheriä laidunnurmi levisi ympärillä, sekin vahvan orjantapura-aidan ympäröimänä.

Oli eletty rauhan aikoja niin kauan, että nistoristikko ei enää laskeutunut; vallihaudat olivat täynnä vettä; pääskysyet tekivät pesiään rintasuojuksen ampumaloviin; ja jousimies, joka päivät päästään kulki valleilla, palasi vahtitorniin niin pian kun aurinko paahtoi liian kuumasti, ja torkahti uneen kuin luostariveli.

Sisällä kiittelivät joka suunnalla rautakiskoitukset; seinäverhot suojelivat huoneita kylmältä, kaapit olivat täyteen sulloitetut linavaatteita, viinitynnyreitä oli kellarissa rivi rivin päällä ja tammiarkut rutisivat rahasäkkien painosta.

Asesalissa nähtiin lippujen ja jalojen eläinkallojen keskellä aseita eri ajoilta ja eri kansoilta, alkaen Amalekitien lingoista ja Garamanttien heittokeihäistä Saraseenien miekkoihin ja Norrmannien panssaripaitoihin saakka.

Keittiön vanttera emäntä sai härjän padassa kääntymään. Kappeli taas oli komea kuin kuninkaan rukoushuone. Olipa eräässä kolkassa roomalainen saunakin, mutta linnan herra kieltäytyi sitä käyttämästä pitäen sitä pakanallisenä tapana.

Kääriytyneenä ketunnahkaturkkiinsa hän kuljeskeli talossaan, jakoi oikeutta vasalleilleen ja sovitteli naapuriensa riitoja. Talvella seuraili hän lumihiutaleiden putoamista tai luetutti itselleen vanhoja tarinoita. Ensimmäisenä kauniina päivänä teki hän muulillaan pieniä retkiä

vihertäville viljavainioille ja antautui juttuun maamiesten kanssa sekä jakoi heille neuvoja. Monen seikkailun jälkeen oli hän ottanut vai-mokseen erään ylhäissukuisen neidon.

Tämä oli hyvin vaalea, ylpeäluontoinen ja vakava. Hänen päähineensä heltat hipoivat ovien kamanota, hänen pukunsa laahustin viisti maata kolme askelta hänen perässään. Palvelus-kuntaansa piti hän luostarimaisessa järjestyk-sessä; joka aamu määräsi hän palvelijoille heidän tehtävänsä, piti itse huolta hilloista sekä lää-keistä ja voiteista, kehräsi ja ompeli koruneu-louksia alttariliinoihin. Hartaasti Jumalaa rukoiltuaan sai hän pojan.

Silloin syntyi linnassa suuri ilo, ja tapahtu-man johdosta pantiin toimeen pidot, joita kesti kolme päivää ja neljä yötä ilotulien valais-tuksessa, harppujen soidessa, vihreissä lehmus-toissa. Siellä syötiin mitä harvinaisimpien maustimien ohella kanoja, jotka olivat suuria kuin lampaat, vieraille huviksi oli kääpiö sot-kettu leivokseen ja sukelsi siitä juhlan aikana esiin; ja kun kivivadit vierasjoukon alati kasva-essa eivät enää riittäneet, juotiin norsunluu-sarvista ja kypäristä.

Nuori äiti ei ollut läsnä näissä juhlissa. Hän pysyi rauhallisena vuoteessaan. Eräänä iltana heräsi hän ja huomasi ikkunasta sisään-katsovan kuun valossa varjon liikkuvan. Se

oli munkkikaapuun puettu vanhus, köysi vyöllä, kerjäläisreppu olalla, ulkomuodoltansa täydellisesti erakkoa muistuttava. Hän lähestyi nuoren äidin vuoteen pääpuolta ja sanoi hänelle liikkumattomin huulin:

»Iloitse, oi äiti, pojastasi on tuleva pyhimys!»

Linnanrouva oli huutaa, mutta kuun juovaa myöten varjo kohosi hiljaa ilmaan ja katosi. Ilolaulut pidoista kaikuivat entistä kovemmin. Hän kuuli kuin enkelien ääniä ja hänen päänsä vaipui päänalukselle, jonka yläpuolella riippui marttyyrin luu kiiltokivikehyksessä.

Seuraavana päivänä kysyttiin palvelijoilta, olivatko he nähneet erakkoa, mutta he vastasivat kaikki kieltävästi. Olipa se unta tai todellisuutta, sen täytyi olla taivaan ilmestys; mutta rouva varoi kertomasta siitä kenellekään, sillä hän pelkäsi, että häntä syytettäisiin ylpeydestä.

Päivän valjetessa lähtivät vieraat pois; mutta juuri kun Julianuksen isä ulkoportin luona saatteli viimeistä vierastaan, nousi hänen eteensä yht'äkkiä aamusumusta kerjäläinen. Se oli mustalainen, jolla oli letitetty parta, hopeiset renkaat käsivarsissa ja kiiluvat silmäterät. Hän sammalsi haltioituneen näköisenä yhteen menoon seuraavat sanat:

»Ah, sinun poikaasi! . . . Paljon verta! . . . Paljon kunniaa! . . . Aina onnellinen! Valtiaan sukua!»

Ja kumartuessaan ottamaan hänelle heitettyä almua, katosi hän ruohistoon.

Linnanherra katseli oikealle ja vasemmalle ja huusi häntä kiihkeästi palaamaan takaisin. Turhaan! Tuuli heräsi, aamun sumut hälvenivät.

Hän arveli tämän näyn johtuneen väsymyksestä, koska oli nukkunut liian vähän. Jos puhun siitä muille, pilkkaavat he minua, arveli hän.

Kuitenkin hänen pojalleen ennustettu kuuluisuus häikäisi häntä, vaikkakaan tuo lupaus ei ollut selvä, ja hänen täytyi epäillä, ettei ollut sitä oikein ymmärtänyt.

Aviopuolisot kätkivät kumpikin toisiltaan salaisuutensa. Mutta molemmat hoitelivat lasta samalla rakkaudella ja kunnioittaen häntä Jumalan valittuna osottivat he rajatonta huomaavaisuutta häntä kohtaan. Hänen vuoteensa oli hienointa untuvaa; kyyhkysen muotoinen lamppu paloi alituisesti hänen vuoteensa yläpuolella; kolme imettäjää tuuditti häntä käsi-varsillaan, ja käärittynä kapaloihinsa punakkana ja sinisilmäisenä, kirjailtuine peitteineen ja helmillä koristettuine myssyineen, muistutti hän Jeesus-lastaa. Hänen hampaansa puhkesivat hänen kertaakaan itkemättä.

Kun hän oli seitsemän vuotias, opetti äiti häntä laulamaan.

Jotta hän tulisi rohkeaksi, nosti isä hänet

suuren hevosen selkään. Lapsi hymyili mielis-
sään, ja oppi näin jo varhain käsittelemään
ratsua.

Eräs vanha viisas munkki opetti hänelle
Pyhää Sanaa, arabialaisen laskutavan, latina-
laiset kirjaimet ja taidon maalata pergamen-
tille pieniä sieviä kuvia. He työskentelivät
tornihuoneessa, kaukana kaikesta melusta.

Tunnin loputtua menivät he yhdessä puu-
tarhaan, jossa he kuljeskelivat edestakaisin,
tutkien kasveja.

Joskus nähtiin laaksossa vaeltava juhtajono,
jota saattoi jalkamies puettuna itämaiseen ta-
paan. Linnanherra, joka tunsu hänet kauppiaksi,
lähetti palvelijan hänen luokseen. Muukalainen
poikkesi kutsun saatuaan tieltään ja saatettuna
vierastupaan hän otti arkustaan silkki- ja sa-
mettiesineitä, jalokiviä, maustimia, omituisia
kauppatavaroita, joiden käyttöä ei tunnettu.
Lopuksi kelpo kauppias poistui saatuaan run-
saan korvauksen tavaroistaan, ilman että hä-
nelle oli tehty minkäänmoista väkivaltaa lin-
nassa. Toisinaan taas joukko pyhiinvaeltajia
kolkutti linnan portille.

He kuivasivat vaatteitaan lieden edessä; ja
kun he olivat syöneet, kertoivat he matkois-
taan, haaksirikoista vaahtoavalla merellä, jalka-
matkoista polttavilla hiekka-aroilla, pakanoi-
den julmuudesta, Syyrian luolista, Seimestä

ja Pyhästä Haudasta. Sitten antoivat he nuorelle linnanherralle näkinkenkiä kaapujensa lasoksista.

Usein pani linnanherra toimeen juhlia vanhoille asetovereilleen. Juoden muistelivat he sotiaan, muurinmurtajilla suunnattuja rynnäköjään linnoituksia vastaan ja lukuisia haavojaan. Julianus kuunteli heitä ihastuksesta huudahdellen; silloin ei hänen isänsä epäillyt, ettei hänestä kerran tulisi valloittaja. Mutta illalla messusta tullessaan, kun Julianus kulki köyhien anojien ohitse, tyhjensi hän heille kukkaronsa sellaisella kainolla hienotunteisuudella, että hänen äidissään syntyi varma toivo nähdä hänet kerran arkkipiispana.

Hänen paikkansa kappelissa oli vanhempiensa vieressä; ja olivatpa jumalanpalvelukset kuinka pitkiä tahansa, koko ajan seisoi hän polvillaan rukousjakkarallaan, lakki maassa ja kädet ristissä.

Eräänä päivänä huomasi hän messun aikana kohottaessaan päätään pienen valkean hiiren, joka hiipi esiin seinässä olevasta reiästä. Se hyppäsi alttarin ensimmäiselle portaalle, ja tehtyään pari kolme kierrosta oikealle ja vasemmalle, pakeni se samaan suuntaan, mistä oli tullutkin. Seuraavana sunnuntaina se ajatus, että hän voisi nähdä sen uudelleen, häiritsi häntä. Se palasi; ja joka sunnuntai odotti hän sitä,

se vaivasi häntä, hän rupesi vihaamaan sitä ja päätti tappaa sen.

Suljettuaan siis oven ja siroteltuaan leivoksen-palasia portaille asettui hän reiän eteen, keppi kädessään.

Pitkän ajan kuluttua tuli näkyviin punainen turpa, sitten itse hiiri.

Hän löi keveästi ja hämmästyi, kun huomasi, ettei tämä pieni ruumis enää liikkunut.

Veripisara tahrasi kiveä. Hän pyyhki sen pois nopeasti hihallaan, heitti hiiren ulos, eikä puhunut asiasta mitään kenellekään.

Kaikellaiset linnunpojat nokkivat siemeniä puutarhassa. Hän keksi panna herneitä onttoon ruo'onkorteen. Kun hän kuuli viserrystä eräästä puusta, lähestyi hän sitä hiljaa, sitten kohotti hän ruo'on, pullisti poskensa ja lintusia putoili hänen hartioilleen niin runsaasti, ettei hän voinut olla nauramatta, onnellisena kepposestaan.

Eräänä aamuna, kun hän palasi linnanpihan kautta, näki hän vallituksen harjalla suuren kyyhkysen, joka pöyhisteli auringossa. Julianus pysähtyi katselemaan sitä, ja koska muuri oli tältä kohdalta rikkoutunut, sai hän käsiinsä kiven sirpaleen. Hän heitti sen, ja se osui lintuun, joka putosi vallilta linnanhaustaan.

Hän syöksyi sinne alas repien itseään pensaikossa ja haeskellen joka paikasta, ketterämpänä kuin nuori koira.

UUSI, 30 PENNIN KIRJASARJA.

MAAILMANKIRJALLISUUS

sisältää lukemattomia lehtiä, joiden kauneus on katoamaton ja jotka millä kielellä tahansa luettuina puhuvat samaa tuttua ihmissydämen kieltä. Kun olette väsynyt työstänne ja haluatte hetkeksi täydellisen kauneusvaikutuksen jättävää lyhyttä lukemista, ottakaa silloin käsiinne joku näistä novelleista.

LEHTIÄ

maailmankirjallisuudesta

on alkamamme sarja, johon on tarkoitus koota tällaisia valiokertomuksia. Myöskin uusia kotimaisia kertomuksia hankitaan kokoelmaan. Maku on erilainen, eikä siis ole varmaa että valintamme on aina yhtä onnistunut, mutta luulisimme jokaisen tämän sarjan niteen tuottavan lukijalle hetkisen mieltymystä.

Seuraavat kolme kirjaa ilmestyivät heinäkuussa 1911.

Alfred de Vigny: **Laurette eli punainen sinetti.**

Gustave Flaubert: **Pyhän Julianuksen legenda.**

Leo Tolstoi: **Vankina Kaukasiassa.**

Kysykää sekä näitä että uusia kirjoja! Niitä on kaikkialla saatavana ja maksavat vain **30 p.**

Jokaisen kirjan koko noin 50 sivua.

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ.

näköispainos ntamo 2012



9 789522 153456 >

www.ntamo.net